

STORTINGET

Innst. 444 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra utdannings- og forskningskomiteen

Dokument 8:273 S (2024–2025)

Innstilling fra utdannings- og forskningskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Dag-Inge Ulstein, Kjell Ingolf Ropstad og Olaug Vervik Bollestad om styrking av undervisningen om kristendom og kristen kulturarv i KRLE-faget

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen foreslå en endring av KRLE-faget, slik at om lag tre fjerdedeler av undervisningen i faget skal brukes på kunnskap om kristendom og kristen kulturarv.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget. Sakens dokumenter er tilgjengelig på saksiden på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Jorodd Asphjell, Øystein Mathisen, Lise Selnes og Elise Waagen, fra Høyre, Margret Hagerup, Linda Hofstad Helleland og Kari-Anne Jønnes, fra Senterpartiet, Kjersti Bjørnstad og Kjerstin Wøyen Funderud, fra Fremskrittspartiet, Himanshu Gulati, fra Sosialistisk Venstre-

parti, Grete Wold, fra Rødt, lederen Hege Bae Nyholt, og fra Venstre, Abid Raja, viser til representantforslaget.

Kunnskapsminister Kari Nessa Nordtun har uttalt seg om forslaget i brev av 5. mai 2025. Brevet følger som vedlegg til innstillingen.

Komiteen har invitert til å gi skriftlige høringsinnspill i saken. De skriftlige innspillene er sammen med sakens dokumenter tilgjengelige på stortinget.no.

Komiteens medlemmer fra Høyre, Senterpartiet og Fremskrittspartiet ønsker å fremheve at skolegudstjenester er et eksempel på en norsk tradisjon det er viktig å videreføre. Den norske kirke spiller en sentral rolle som bærer av kultur og tradisjon i hele landet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet er opptatt av at skolen skal gi elevene kulturell innsikt og forankring. Dette er viktig for å samle oss og forstå samfunnet vi lever i.

Disse medlemmer viser til opplæringslovens formålsparagraf § 1-3 at

«opplæringen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, åndsfridom, nestekjærleik, tilgiving, likeverd og solidaritet, verdier som også kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn, og som er forankra i menneskerettane».

Disse medlemmer understreker at dette er verdigrunnlaget for opplæringen i norsk skole, og at alle fag skal bidra til å realisere dette. Disse medlemmer viser ellers til at i faget KRLE skal kristendomskunnskap utgjøre om lag halvparten av undervisningstiden, og

kristendom er nevnt helt eksplisitt i kompetansemålene i læreplanen.

Komiteens medlemmer fra Høyre er enige med forslagsstillerne i at det er viktig med undervisning om vår humanistiske og kristne kulturarv, og at dette skal ha en sentral plass i KRLE-faget og skolen. Disse medlemmer viser til at regjeringen Solberg styrket kristendommens plass i undervisningen og fastslo at over halvparten av faget skulle være om kristendom.

Disse medlemmer viser til at kristendommen er sentral for å forstå norsk og europeisk historie samt for fremveksten av rettsstaten, demokratiet, likestilling og menneskerettigheter. Disse medlemmer mener det er naturlig at dette gjenspeiles i undervisningen, men vil understreke at det ikke skal skje på bekostning av pluralisme eller barns rett til en åpen og kritisk religionsundervisning. Det er viktig at barn får lære om andre religioner og de tradisjoner og verdier disse står for.

Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at det ikke er riktig å fastsette eksakte prosentandeler i lov eller læreplan, og støtter ikke forslaget.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Venstre mener at kunnskap om verdens religioner og livssyn er avgjørende for at befolkningens innbyggere skal forstå og respektere hverandre uansett hvilken bakgrunn man har.

Disse medlemmer er grunnleggende uenige med forslagsstillerne i at én religion skal løftes høyere i den norske skolen fremfor andre. Disse medlemmer mener at skolen bør ha et filosofi-, livssyns- og religionsfag som ikke favoriserer noen trosretninger. Å løfte én religion framfor andre bidrar til å svekke kvaliteten i undervisningen av de andre religionene og av faget som helhet.

Disse medlemmer peker på Den europeiske menneskerettsdomstolens dom fra 29. juni 2007, om det norske KRL-faget i grunnskolen, der domstolen kom til at KRL-faget ikke i tilstrekkelig grad tok hensyn til foreldrenes religiøse og filosofiske overbevisning. Domstolen la vekt på kristendommens den gang svært dominerende stilling i faget. Med kristendommens forrang foran andre religioner i undervisningen ble ikke de andre livssynsminoritetenes rettigheter ivaretatt i faget.

Disse medlemmer vil understreke at kunnskap om norsk kultur og historie er grunnleggende for å anerkjenne og sikre befolkningens vilje og evne til å verne om og styrke kulturelle uttrykk, tradisjoner og håndverk som hører til den norske kulturarven. Vern av kultur og kunnskap om landets historie kan bidra til å skape en følelse av fellesskap og samhold i samfunnet. Disse medlemmer mener at dette ikke bør forveksles med religionsundervisning eller å fremme kristendom framfor andre religioner og livssyn. Disse medlemmer

mener at undervisning om kultur hører naturlig hjemme i alle fag, og at undervisningen skal løfte fram og formidle kultur fra flere av verdens land, fra ulike folkegrupper og minoriteter.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet mener det er viktig at elever får kunnskap om kristendommen og den kristne kulturarven gjennom opplæringen i skolen. Kristendommen har hatt, og har fortsatt, en sentral plass i den norske kulturarven og i mange av våre tradisjoner. På denne bakgrunn deler disse medlemmer engasjementet som ligger til grunn for representantforslaget.

Disse medlemmer understreker betydningen av at KRLE-faget gir en bred og balansert undervisning i religion, livssyn og etikk. Samtidig mener disse medlemmer at kristendommen og den kristne kulturarven fortsatt må utgjøre en vesentlig del av undervisningen. På denne bakgrunn støtter disse medlemmer ikke forslaget om en ny fordeling av innholdet i faget.

Avslutningsvis mener disse medlemmer at læreplanene i større grad bør løfte frem norske tradisjoner, den kristne kulturarven og norske kulturuttrykk. Økt kunnskap om norsk historie i denne sammenhengen er også viktig. Det bør være et sentralt mål å styrke fellesskap og samhold i skolen gjennom en tydeligere forankring i norsk kultur og tradisjon.

På denne bakgrunn vil disse medlemmer fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i de norske læreplanene slik at elever på skolen lærer mer om norske tradisjoner og kulturuttrykk, den kristne kulturarven og norsk historie.»

Komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet vil påpeke at innsikt i kristendommen er helt nødvendig for å forstå norsk og vestlig kunst, kultur og tradisjoner. Kristendommens rolle som kulturbærer er unik og har formet hverdagen i Norge gjennom markeringer som dåp, konfirmasjon, bryllup og begravelser, som fortsatt har stor symbolsk og sosial verdi. Disse ritualene forener mennesker og skaper en følelse av tilhørighet og kontinuitet, uavhengig av ens personlige grad av tro. Den kristne kulturarven og dens høytider, slik som feiring av jul, er en sentral del av norsk identitet, kultur og historie. Kulturarven binder oss sammen som samfunn, uavhengig av hva den enkelte av oss eventuelt velger å tro på. Nettopp derfor er det sentralt at innbyggerne i Norge får kunnskap om den viktige rollen kristendommen har. Selv om det norske samfunnet i dag er mer sekularisert, er kristendommens innflytelse fortsatt merkbar.

Disse medlemmer vil her understreke at de grunnleggende verdiene i det norske samfunnet, som menneskerettigheter, likestilling og rettferdighet, har

røtter i kristendommens etikk. I tillegg fungerer kirken fortsatt som en viktig arena for fellesskap og refleksjon, spesielt i krisetider. Forståelse for kristendommens kulturarv og historiske rolle er avgjørende for å kunne få en helhetlig forståelse av norsk identitet. Kristendommen står derfor i en særstilling i Norge og skal også ha en dominerende plass i KRLE-faget.

Komiteens medlem fra Fremskrittspartiet har sympati med forslaget og vil understreke at vår humanistiske og kristne kulturarv skal ha en sentral plass i KRLE-faget og skolen. Den kristne kulturarven står i en særstilling i Norge og Europa, og dette bør gjenspeiles i undervisningen.

Dette medlem vil vise til at Fremskrittspartiet i regjeringen Solberg fikk gjennomslag for at «om lag halvparten» av KRLE-faget skal dreie seg om kristendommen. Dette medlem vil påpeke at det i dagens samfunn er viktig at barn og ungdom får innsikt i kristendom, men vil også understreke viktigheten av at elevene får lære om andre religioner og de tradisjoner og verdier andre religioner står for. Dette medlem vil videre påpeke at det kristne kultur- og verdigrunnlag spiller en sentral rolle i andre fag enn KRLE, som for eksempel historie og samfunnsfag. Dette medlem støtter intensjonen til forslagsstillerne om at kristendommen skal ha en særstilling i norsk skole, men mener at det er uhensiktsmessig å foreslå en slik konkret andelsfastsetting i et konkret fag. Dette medlem mener at den kristne historiske og religiøse kulturarven i Norge har en viktig plass i flere fag, deriblant også historie og samfunnsfag. Dette medlem vil for øvrig vise til Fremskrittspartiets representantforslag Dokument 8:33 S (2024–2025), jf. Innst. 141 S (2024–2025), om at julegudstjenester må forankres i opplæringsloven.

Dette medlem vil fremme følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen øke mengden undervisning om kristendom og kristen kulturarv i de relevante fagene i skolen.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Senterpartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen fremme forslag om endringer i de norske læreplanene slik at elever på skolen lærer mer om norske tradisjoner og kulturuttrykk, den kristne kulturarven og norsk historie.

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen øke mengden undervisning om kristendom og kristen kulturarv i de relevante fagene i skolen.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Dokument 8:273 S (2024–2025) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Dag-Inge Ulstein, Kjell Ingolf Ropstad og Olaug Vervik Bollestad om styrking av undervisningen om kristendom og kristen kulturarv i KRLE-faget – vedtas ikke.

Oslo, i utdannings- og forskningskomiteen, den 27. mai 2025

Hege Bae Nyholt

leder og ordfører

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Kunnskapsministeren

Stortinget
Karl Johansgate 22
0026 OSLO

Deres ref

Vår ref
25/2607-

Dato
5. mai 2025

Representantforslag nr 8:273 S (2024-2025) om styrking av undervisningen om kristendom og kristen kulturarv i KRLE-faget

Forslagsstillerne mener at dersom kjennskapen til kristendommen og den kristne kulturarven forvitrer i befolkningen, risikerer man at «det kristne verdigrunnlaget som samfunnet i dag bygger på, også gjør det». Forslagsstillerne stiller spørsmål ved om man tar for gitt at det norske samfunnet fortsatt skal preges av likhet, individuell frihet, nestekjærlighet og oppslutning om menneskerettighetene, om folk flest ikke kjenner opphavet til disse verdiene.

Jeg er, som forslagstillerne, opptatt av at skolen skal gi elevene historisk og kulturell innsikt og forankring, og de skal lære om verdiene og tradisjonene som bidrar til å samle oss. Å ha kunnskap om historien og kulturen vår, er svært viktig for å forstå samfunnet, og det skaper tilhørighet og fellesskap. Jeg mener likevel at veien ikke går gjennom å endre KRLE-faget slik representantene fra KrF foreslår.

Det følger av opplæringslovens formålsparagraf, § 1-3 at «Opplæringa skal byggje på grunnleggjande verdiar i kristen og humanistisk arv og tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfridom, nestekjærleik, tilgjeving, likeverd og solidaritet, verdiar som òg kjem til uttrykk i ulike religionar og livssyn og som er forankra i menneskerettane.» Læreplanverket legger rammer for opplæringen. Overordnet del av læreplanverket utdyper verdigrunnlaget i opplæringslovens formålsparagraf og de overordnede prinsippene for grunnopplæringen. Alle fag skal bidra til å realisere verdigrunnlaget for opplæringen.

Av opplæringslovens § 14-7 *Opplæring om kristendom, religion, livssyn og etikk*, følger det at opplæringen i emnene «kristendom, andre religionar, livssyn og etikk skal samle alle elevar,

og medverke til auka forståing, respekt og evne til dialog mellom menneske med ulikt syn på trudoms- og livssynsspørsmål».

KRLE er beskrevet i læreplanen som et sentralt fag for å forstå seg selv, andre og verden rundt seg. Læreplanen legger til grunn at elevene skal få en grundig og bred religionsforståelse. Elevene skal få kunnskap om ulike religioner og livssyn, og gjennom dette skal de utvikle evne til å leve i og med mangfold i samfunns- og arbeidslivet. Faget skal også gi elevene øvelse i etisk refleksjon og bidra til at de utvikler dømmekraft. I KRLE skal elevene bli kjent med de verdiene som skolen og samfunnet bygger på, og hvordan disse er forankret i ulike religioner og livssyn. Læreplanen viser til at dette er verdier som respekt for menneskeverdet og naturen, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Faget skal bidra til at elevene får innsikt i kristen og humanistisk arv og tradisjon og i hvordan dette har endret seg opp gjennom historien. I tillegg skal faget gi elevene kunnskap om menneskerettighetene, og de skal utvikle bevissthet om menneskeverdet som grunnleggende verdi.

Forslagstillerne savner mer undervisning om den kristne kulturarven og mener dette er nesten helt fjernet i dagens læreplanverk. Den kristne kulturarven er tematisert i overordnet del av læreplanverket og kommer tydelig til uttrykk i kompetansemålene på de ulike trinnene. I KRLE skal kristendomskunnskap utgjøre om lag halvparten av undervisningstiden. I kompetansemålene er dette uttrykt ved at der elevene skal lære om ulike religioner, er kristendom nevnt helt eksplisitt. Nedenfor legger jeg ved eksempler på noen kompetansemål der kunnskap om kristendom og kristen kulturarv er eksplisitt beskrevet:

Eleven skal f.eks. kunne

- utforske og beskrive hvordan kristendom og andre religioner og livssyn kommer til uttrykk lokalt og regionalt
- sammenligne og presentere ulike årstider og høytider i kristendom og andre religions- og livssynstradisjoner, som kulturarv
- samtale om og presentere estetiske uttrykk fra kristendom og andre religioner og livssyn
- gjøre rede for historien til kristendom og andre religioner og livssyn i Norge, inkludert samers og nasjonale minoriteters religions- og livssynshistorie
- beskrive og presentere noen sentrale rituelle praksiser og etiske normer i kristendom
- utforske og sammenligne tekster og materielle uttrykk som kilder til kunnskap om kulturarv knyttet til kristendom og ulike religions- og livssynstradisjoner.
- utforske og drøfte hvordan kristendom og andre religioner inngår i historiske endringsprosesser globalt og nasjonalt

I tillegg er menneskeverd, menneskerettigheter, toleranse og det å kunne ta ulike perspektiv sentrale tema i Overordnet del og i læreplanen i KRLE. Dette er også viktige områder i læreplanen i samfunnsfag, og jeg vil understreke at både fagene norsk og samfunnsfag også er sentrale fag for formidling av kulturarven. Jeg mener derfor at dagens læreplanverk

omfatter de temaene forslagsstilleren er opptatt av, og at det derfor ikke er behov for å endre læreplanen i KRLE.

Jeg er i tillegg bekymret for at dersom tre fjerdedeler av undervisningen i faget skal brukes på kunnskap om kristendom og kristen kulturarv, vil ikke faget lenger være det brede religions, -livssyns- og etikkfaget som følger av loven og læreplanverket. Jeg vil minne om at da faget ble innført i norsk skole i 1997, var det mye uro rundt faget. Det har blitt endret flere ganger, som følge av Norges folkerettslige forpliktelser og avgjørelser fra Den europeiske menneskerettsdomstolen og Menneskerettighetskomiteen i FN. Jeg er bekymret for at endringene forslagstillerne foreslår på nytt kan skape uro rundt faget og forholdet til Norges folkerettslige forpliktelser. Vi må derfor sikre at faget fortsatt er et bredt religions, -livssyns- og etikkfag som i det i dag følger av loven og læreplanverket.

Jeg er derfor ikke enig med forslagstillerne om å endre KRLE-faget slik at tre fjerdedeler av undervisningen i faget skal brukes på kunnskap om kristendom og kristen kulturarv. Jeg ønsker heller å støtte skolenes arbeid med verdigrunnlaget og opplæringen om felles norsk historie, kulturarv og tradisjoner, og jeg har derfor satt i gang et arbeid med å utvikle støttemateriell som skolene kan bruke. Støtten skal bidra til felles referanser, til å forsterke skolen som fellesarena og til å ramme inn noe av det innholdet vi ønsker at alle elever skal lære om. Materialet som skal utvikles skal være veiledende og til inspirasjon for elever, lærere og skoler.

Med hilsen

Kari Nessa Nordtun

Dokumentet er godkjent elektronisk og påført statsrådens signatur

